

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31.03.2008, sen. zn. 1 VSPH 7/2008-A, ECLI:CZ:VSPH:2008:1.VSPH.7.2008.1

Číslo: 12/2009

Právní věta: Jestliže věřitel jako insolvenční navrhovatel ani přes řádnou výzvu insolvenčního soudu nedoplní insolvenční návrh o řádnou přihlášku své pohledávky v zákonem předepsané formulářové podobě (§ 176 zákona č. 182/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů a § 21 a § 22 vyhlášky č. 311/2007 Sb.), insolvenční soud odmítne insolvenční návrh podle § 128 odst. 2 uvedeného zákona.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 31.03.2008

Spisová značka: 1 VSPH 7/2008-A

Číslo rozhodnutí: 12

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Úpadek

Předpisy: § 176 předpisu č. 182/2006Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

K r a j s k ý s o u d v Ústí nad Labem usnesením ze dne 29. 2. 2008 v bodě I. výroku rozhodl, že se zjišťuje úpadek V. S. (dále jen dlužník), v bodě II. výroku ustanovil insolvenčním správcem JUDr. S. R. a bodě III. výroku uvedl, že účinky rozhodnutí o úpadku nastávají dne 29. 2. 2008. Současně vyzval věřitele, aby ve lhůtě třiceti dnů ode dne rozhodnutí o úpadku přihlásili své pohledávky, aby neprodleně sdělili insolvenčnímu správci, jaká zajišťovací práva uplatní na dlužníkově majetku, a poučil je o následcích nesplnění těchto povinností, a osoby, které mají závazky vůči dlužníkovi, vyzval, aby již plnění neposkytovaly dlužníkovi, ale insolvenčnímu správci (bod IV. až VI. výroku). V bodě VII. a VIII. výroku soud nařídil na den 23. 4. 2008 v 8.30 hodin přezkumné jednání k přezkoumání přihlášených pohledávek a svolal schůzi věřitelů, jež se bude konat po skončení přezkumného jednání a jejímž předmětem bude 1) zpráva insolvenčního správce o jeho dosavadní činnosti a jeho vyjádření k vhodnosti navrženého způsobu řešení úpadku, 2) rozhodnutí o hlasovacích právech věřitelů, jejichž pohledávka byla při přezkumném jednání popřena, byla zjištěna „podmínečně“ nebo nebyla dosud přezkoumána, 3) volba věřitelského výboru nebo zástupce věřitelů, 4) rozhodnutí věřitelů o event. odvolání dosavadního insolvenčního správce a ustanovení nového insolvenčního správce, 5) rozhodnutí věřitelů o způsobu řešení dlužníkovy úpadku a 6) případné rozhodnutí věřitelů, kterým se v konkursu doporučuje zpeněžení majetkové podstaty jedinou smlouvou, a případné určení osoby znalce pro účely ocenění majetkové podstaty. V bodě IX. výroku soud uložil dlužníku, aby do 15 dnů sestavil a odevzdal insolvenčnímu správci seznamy svého majetku a závazků s uvedením svých dlužníků a věřitelů, a v bodě X. výroku uložil insolvenčnímu

správci, aby mu nejpozději do 16. 4. 2008 předložil zpracovaný seznam přihlášených pohledávek tak, aby jej mohl zveřejnit nejpozději 3 dny přede dnem přezkumného jednání, tj. dne 18. 4. 2008. Zároveň v bodě XI. a XII. výroku uvedl, že v rozsahu, ve kterém není dlužník oprávněn nakládat s majetkovou podstatou, přechází toto právo rozhodnutím o úpadku na insolvenčního správce, a že započtení vzájemných pohledávek dlužníka a věřitele je po rozhodnutí o úpadku přípustné, jestliže zákonné podmínky tohoto započtení byly splněny před rozhodnutím o způsobu řešení úpadku, není-li dále stanoveno jinak. V bodě XIII. výroku soud konstatoval, že jeho rozhodnutí budou zveřejňována na úřední desce soudu a v insolvenčním rejstříku.

V odůvodnění usnesení soud uvedl, že se věřitel T. H. (dále též jen navrhovatel) podáním ze dne 6. 2. 2008 domáhal zahájení insolvenčního řízení o úpadku dlužníka V. S. s tím, že je u něj zaměstnán jako stavební dělník se sjednanou měsíční mzdou ve výši 15 000 Kč a že mu dluží mzdu ve výši 11 550 Kč. Po zahájení insolvenčního řízení, jež soud oznámil vyhláškou zveřejněnou v insolvenčním rejstříku dne 8. 2. 2008 v 10.28 hod., K. banka, a. s. jako další věřitel přihlásila své splatné pohledávky za dlužníkem v celkové výši 147 100 Kč, jež vznikly z neplnění smlouvy o zřízení a vedení Perfekt konta ze dne 21. 2. 2003. Podáním této přihlášky měl soud za osvědčenou mnohost věřitelů, již vyžaduje § 3 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona (dále jen IZ).

Soud vyzval dlužníka, aby se do 7 dnů vyjádřil k podanému návrhu na zahájení insolvenčního řízení, aby předložil seznam svého majetku, včetně svých pohledávek a uvedení jejich dlužníků, a aby předložil seznam svých závazků s uvedením jejich věřitelů a seznam svých zaměstnanců. Jelikož na tuto výzvu, jež byla dlužníku doručena do vlastních rukou dne 15. 2. 2008, kdy ji osobně převzal, dlužník nijak nereagoval, vzal soud za osvědčenou i další podmínku úpadku dlužníka stanovenou v § 3 odst. 2 písm. d) IZ. Současně dlužníka vyzval, aby sdělil, zda souhlasí s rozhodnutím bez nařízení jednání, a připojil doložku, že nevyjádří-li se, bude soud předpokládat, že nemá námitky. Protože se k tomu dlužník nijak nevyjádřil, soud jednání o podaném návrhu nenařídil a rozhodl ve věci bez jednání. Dále soud uvedl, že řízení o prohlášení konkursu na majetek dlužníka vedené pod sp. zn. 45 K 1004/2007 bylo zastaveno z důvodu, že pohledávky navrhujících věřitelů – zaměstnanců uhradil Úřad práce v Teplicích, který se ke konkursnímu návrhu nepřipojil, a lze tedy předpokládat, že tento úřad je dalším věřitelem dlužníka.

Soud prvního stupně uzavřel na tom, že za dané situace, kdy dlužník má více věřitelů, kterým neplatí splatné pohledávky, a v insolvenčním řízení nepředložil seznamy uvedené v § 104 odst. 1 IZ, je jeho úpadek osvědčen. Proto rozhodl, jak je uvedeno v bodě I. výroku usnesení, ustanovil insolvenčního správce, vyzval věřitele, kteří tak dosud neučinili, aby přihlásili své pohledávky vůči dlužníkovi, svolal první přezkumné jednání a první schůzi věřitelů a rozhodl o povinnostech, omezeních a oprávněních, které vyplývají z IZ pro dlužníka, pro jeho věřitele i pro insolvenčního správce.

Toto usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem napadl dlužník včasným odvoláním. Namítal, že ačkoliv soud v napadeném usnesení uvedl, že výzvu k vyjádření k věci dne 15. 2. 2008 osobně převzal, ve skutečnosti se tak nestalo a ani stát nemohlo, neboť v uvedený den byl dlužník již třetím dnem služebně mimo domov a vrátil se teprve dne 25. 2. 2008, což může za pomoci svědků prokázat, a podpis na doručence není jeho podpisem. K výzvě soudu se tedy dlužník vyjádřit nemohl. Dne 13. 3. 2008 dlužník navštívil pobočku České pošty, s. p., s požadavkem na vydání kopie doručanky. Tomu však nebylo vyhověno s odůvodněním, že takový doklad lze vydat pouze soudu. K jeho námitce, že písemnost od soudu byla zřejmě vydána jiné osobě, pracovníci pošty poukázali na to, že adresát nebyl označen žádným z rozpoznávacích znaků, jakým je jeho rodné číslo či datum narození. Dlužník dovozuje, že předmětná výzva soudu byla patrně předána jeho synovi, který je přihlášen k pobytu na stejné adrese jako on, o čemž svědčí připojená kopie synova občanského průkazu. Dále dlužník namítl, že se necítí být věřitelem T. H., když byl jeho zaměstnancem pouze jeden měsíc, z nějž řádně odpracoval toliko deset směn. Na zbylé směny se bez omluvy nedostavil a povinnosti uložené pracovní smlouvou neplnil. Dále dlužník uvedl, že jeho současné závazky nepřevyšují hodnotu jeho

majetku, když jen jeho pohledávky za dlužníky činí celkem 1 300 000 Kč a jsou ve výši 1 031 000 Kč déle než 30 dnů po splatnosti, a necítí se být ani insolventním, když v době vydání napadeného usnesení uzavíral se svými dlouhodobými obchodními partnery smluvní vztahy, jež by měly jeho firmě pro letošní rok zajistit čistý příjem ve výši minimálně 5 000 000 Kč Z uvedených důvodů považuje dlužník napadené usnesení za neplatné a žádá, aby bylo k výše popsaným skutečnostem soudem přihlédnuto.

V r c h n í s o u d v Praze přezkoumal napadené usnesení i řízení jeho vydání předcházející a dospěl k závěru, že nejsou dány podmínky pro jeho potvrzení či změnu. Rozhodnutí soudu prvního stupně proto zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Z o d ů v o d n ě n í :

Z § 97 odst. 1 a 3 IZ plyne, že insolvenční řízení lze zahájit jen na návrh, který je oprávněn podat dlužník nebo jeho věřitel, a jde-li o hrozící úpadek, může insolvenční návrh podat jen dlužník.

Z odůvodnění napadeného usnesení i z obsahu spisu plyne, že tímto usnesením soud prvního stupně dle § 136 IZ rozhodl o úpadku dlužníka v insolvenčním řízení zahájeném dne 8. 2. 2008 na základě insolvenčního návrhu podaného T. H. coby dlužníkovým věřitelem.

Náležitosti insolvenčního návrhu stanoví § 103 odst. 1 a 2 IZ s tím, že insolvenční navrhovatel je povinen k insolvenčnímu návrhu připojit předepsané přílohy a listinné důkazy, kterých se dovolává; přílohy a listiny však nejsou součástí insolvenčního návrhu (§ 103 odst. 3, věta druhá, IZ). K tomu § 105 IZ stanoví, že podá-li insolvenční návrh věřitel, je povinen doložit, že má proti dlužníkovi splatnou pohledávku, a k návrhu připojit její přihlášku.

Podle § 128 odst. 2 insolvenčního zákona nejsou-li k insolvenčnímu návrhu připojeny zákonem požadované přílohy, nebo neobsahují-li tyto přílohy stanovené náležitosti, určí insolvenční soud navrhovateli lhůtu k doplnění insolvenčního návrhu. Tato lhůta nesmí být delší než 7 dnů; to neplatí, jde-li o insolvenční návrh podle § 98 odst. 1. Nebude-li insolvenční návrh ve stanovené lhůtě doplněn, insolvenční soud jej odmítne.

Z obsahu spisu odvolací soud zjistil, že navrhovatel T. H. nepřipojil k insolvenčnímu návrhu přihlášku své pohledávky vůči dlužníku. Proto ho soud prvního stupně s odkazem na § 105 a § 128 odst. 2 IZ usnesením ze dne 11. 2. 2008 vyzval k tomu, aby do 7 dnů od doručení výzvy doplnil svůj insolvenční návrh o chybějící přihlášku pohledávky, a poučil ho o tom, že ji lze podat jen na předepsaném formuláři a že nebude-li insolvenční návrh požadovaným způsobem doplněn, odmítne jej. Výzva soudu ze dne 11. 2. 2008 byla navrhovateli řádně doručena dne 14. 2. 2008, kdy ji na poště osobně převzal, a přestože na ni nijak nereagoval a svůj insolvenční návrh předložením přihlášky své pohledávky vůči dlužníku ve stanovené lhůtě (ani později) nedoplnil, soud na základě jeho insolvenčního návrhu napadené usnesení o dlužníkově úpadku vydal.

Dle názoru odvolacího soudu je z výše citovaných ustanovení IZ zjevné, že záměrem zákonodárce bylo vyloučit rozhodování insolvenčního soudu ve věci nejen v případě, kdy mu nebyl předložen řádný insolvenční návrh, tj. kdy návrh neobsahuje všechny předepsané náležitosti, ale i tehdy, kdy k návrhu nebyly připojeny zákonem požadované přílohy obsahující stanovené náležitosti. Takovou nezbytnou přílohou je v případě insolvenčního návrhu podaného věřitelem dlužníka dle § 105 IZ i přihláška jeho splatné pohledávky vůči dlužníku, již lze dle § 176 IZ podat pouze na formuláři, jehož náležitosti a přílohy stanoví § 21 a 22 vyhlášky č. 311/2007 Sb. o jednacím řádu pro insolvenční řízení a jenž je bezplatně přístupný na adrese www.insolvencnizakon.cz zřízené Ministerstvem spravedlnosti. Uvedený požadavek zákona je zjevně veden úvahou, že pokud v insolvenčním řízení již od jeho zahájení uplatňují věřitelé svoje pohledávky právě přihláškou, pak věřitel, který podá

insolvenční návrh, aniž by se současně uspokojení své pohledávky přihláškou domáhal, fakticky osvědčuje, že na řízení nemá ekonomický zájem.

Jelikož v daném případě navrhovatel ani přes výzvu soudu nedoplnil svůj insolvenční návrh o přihlášku pohledávky vůči dlužníku, jež je jeho nezbytnou přílohou, soud prvního stupně jej měl po marném uplynutí lhůty k jeho doplnění dle § 128 odst. 2 IZ odmítnout. Protože tak neučinil a na základě insolvenčního návrhu, jenž pro uvedené nedostatky nebyl způsobilý projednání, napadeným usnesením rozhodl o věci, ač k tomu podmínky dány nebyly, zatížil řízení vadou, jež ve smyslu § 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř. musí vést ke zrušení napadeného výroku o úpadku dlužníka, včetně výroků akcesorických. Odvolací soud vychází v tomto závěru z toho, že dle § 7 odst. 1 IZ se pro insolvenční řízení použijí přiměřeně ustanovení o. s. ř., nestanoví-li tento zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých insolvenční řízení spočívá, přičemž ani z § 141 IZ nelze dovodit, že by se při odvolacím přezkumu rozhodnutí o úpadku vydaného na základě insolvenčního návrhu věřitele neuplatnily kasační důvody vymezené v § 219a odst. 1 o. s. ř., jež je odvolací soud vždy povinen zkoumat, když § 141 IZ pro uvedený případ specifikuje (modifikuje) odvolací důvody v zásadě jen v rovině věcných předpokladů vydání rozhodnutí o úpadku vyplývajících z IZ.

Za popsaneho stavu věci se odvolací soud nezabýval dlužníkovou argumentací stran naplnění dalších podmínek pro vydání napadeného usnesení, když i jeho námitku, že se nemohl k insolvenčnímu návrhu vyjádřit, by bylo opodstatněné řešit teprve pokud by tento návrh byl právně perfektním.

Z uvedených důvodů postupoval odvolací soud dle § 219a odst. 1 písm. a) a § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř., napadené usnesení v celém rozsahu zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.